

TRANSFER

RECEPTION STUDIES

III

TRANSFER
Reception Studies

“Transfer. Reception Studies” is a scientific journal. We publish papers on Reception Studies of Polish and German, Austrian, Swiss literatures, written in English, Polish and German

Redaktorki Naczelne (Editors-in-Chief):

Anna MAJKIEWICZ, Joanna ŁAWNIKOWSKA-KOPER

RADA NAUKOWA (Advisory Board):

Anna BABKA (Universität Wien, Wien), Edward BIAŁEK (Uniwersytet Wrocławski, Wrocław),
Lothar BLUHM (Universität Koblenz-Landau, Landau), Rolf FIEGUTH (Universität Freiburg,
Schweiz), Elżbieta HURNIK (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza,
Częstochowa); Waclaw OSADNIK (University of Alberta, Edmonton), Mirosław OSSOWSKI
(Uniwersytet Gdański, Gdańsk), Wolfgang F. SCHWARZ (Universität Leipzig, Leipzig), Dorota
SOŚNICKA (Uniwersytet Szczeciński, Szczecin), Grażyna B. SZEWCZYK (Uniwersytet Śląski,
Katowice), Ewa TEODOROWICZ-HELLMAN (Stockholms Universitet, Stockholm), Manfred
WEINBERG (Univerzita Karlova, Praha), Anna WYPYCH-GAWROŃSKA (Uniwersytet
Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza, Częstochowa)

RECENZENCI (Reviewers):

Agnieszka ADAMOWICZ-POŚPIECH (Uniwersytet Śląski, Katowice), Tamara BRZOSTOWSKA-
TERESZKIEWICZ (IBL PAN, Warszawa), Peter CLAR (Universität Wien, Wien), Sebastian DONAT
(Leopold-Franzens-Universität Innsbruck, Innsbruck), Małgorzata DUBROWSKA (Katolicki Uni-
wersytet Lubelski, Lublin), Katarzyna DUDA (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), Joanna DRYNDA
(Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań), Michael DÜRING (Christian-Albrechts-
-Universität zu Kiel, Kiel), Halina FILIPOWICZ (University of Wisconsin-Madison, Madison), Joan-
na GODLEWICZ-ADAMIEC (Uniwersytet Warszawski, Warszawa), Andrea HORVÁTH (Debreceni
Egyetem, Debrecen), Ewa JAROSZ-SIENKIEWICZ (Uniwersytet Wrocławski, Wrocław), Ewelina
KAMIŃSKA-OSSOWSKA (Uniwersytet Szczeciński, Szczecin), Paul Martin LANGNER (Uniwersytet
Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej, Kraków), Renata MAKARSKA (Johannes Guten-
berg-Universität Mainz, Mainz), Michał MRUGALSKI (Humboldt-Universität zu Berlin, Berlin),
Artur PEŁKA (Uniwersytet Łódzki, Łódź), Eliza PIECIUL-KARMIŃSKA (Uniwersytet im. Adama
Mickiewicza, Poznań), Johann SONNLEITNER (Universität Wien, Wien), Marek SUCHOCKI (Berke-
ley College New York and New Jersey)

Nadsyłane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch recenzentów
(„double-blind” review)

Redaktorzy językowi (Language editors):

Elżbieta WRÓBEL – język polski (for Polish language)
Susanna Stacy JOHNSON, Anna WYLĘŻAŁEK – język angielski (for English language)
Markus EBERHARTER – język niemiecki (for German language)

Sekretarz redakcji (Assistant to the Editor-in Chief):

Katarzyna PIOTROWSKA

Adres redakcji:
TRANSFER. IFO UJD
ul. Zbierskiego 2/4, p. 408
42-200 Częstochowa
e-mail: transfer@ujd.edu.pl
tel./fax (+48) (34) 378-31-92
www.transfer.ujd.edu.pl

Patronat:

 **TOWARZYSTWO
POLSKO-NIEMIECKIE
W CZĘSTOCHOWIE**

UNIWERSYTET HUMANISTYCZNO-PRZYRODNICZY IM. JANA DŁUGOSZA
W CZĘSTOCHOWIE

TRANSFER

RECEPTION STUDIES

III

PRZEKRACZANIE GRANIC LITERATURY.

GATUNEK – TRANSMEDIALNOŚĆ –

PRZEKŁAD – RECEPCJA

pod redakcją

JOANNY ŁAWNIKOWSKIEJ-KOPER I ANNY MAJKIEWICZ

Częstochowa 2018

Redaktor naczelna wydawnictwa
Paulina PIASECKA

Redaktor techniczny
Piotr GOSPODAREK

Korekta
Dariusz JAWORSKI

Projekt okładki
Agnieszka TYRMAN

© Copyright by Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy
im. Jana Długosza w Częstochowie

Częstochowa 2018

ISSN 2451-3334

**INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL – ICI Journal Master List 2017
(ICV: 84.30)**

Czasopismo jest indeksowane w bazach:

Central and Eastern European Online Library (www.ceeol.com)

The Central European Journal of Social Sciences and Humanities
(www.cejsh.icm.edu.pl)

CEON Repozytorium Centrum Otwartej Nauki (<https://depot.ceon.pl/>)

BazHum – Baza Czasopism Humanistycznych i Społecznych (www.bazhum.pl)

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

POL-index Polska Baza Cytowań

EBSCO Publishing (Humanities Source)

EBSCO Publishing (Ebsco Discovery Service)

WorldCat (OCLC)

ARIANTA (www.arianta.pl)

EZB Elektronische Zeitschriftenbibliothek

Wydawnictwo im. Stanisława Podobińskiego
Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, ul. Waszyngtona 4/8
tel. (34) 378-43-29, faks (34) 378-43-19
www.ujd.edu.pl
e-mail: wydawnictwo@ujd.edu.pl

SPIS TREŚCI / INHALTSVERZEICHNIS / INDEX

Od redaktorek	9
From the editors	11

1. Bez granic – Eseje / Ohne Grenzen – Essays / Without borders – Essays

Wolfgang SRÉTER	
An der Grenze, die keine mehr ist	15
Radek KNAPP	
Der Mann, der Luft zum Frühstück aß	21
Matthias NAWRAT	
Die Realität des Papiertigers	25
Uli ROTHFUSS	
Johannes Kepler und seine poetische Reise zum Mond	31

2. Ponad granicami państw / Über Staatsgrenzen hinaus / Across countries

Bożena Anna BADURA	
Migration erzählen. Am Beispiel von <i>gehen, ging, gegangen</i> von Jenny Erpenbeck und <i>Widerfahrnis</i> von Bodo Kirchhoff	43
Monika WÓJCIK-BEDNARZ	
Przekraczanie granic w powieściach <i>Engel des Vergessens</i> Mai Haderlap i <i>Stillbach oder die Sehnsucht</i> Sabine Gruber	75
Tobiasz JANIKOWSKI	
Die deutsch-polnische „Potsdamer“ Grenze als Quelle der Imagination und Emotionalisierung	99

3. Ponad granicami gatunków – Transmedialność / Über Gattungsgrenzen – Transmedialität / Across the genres – Transmediality

Paul Martin LANGNER	
Narration und Performance. Zur Rezeption mittelalterlicher Stoffe in Opernbearbeitungen polnischer Komponisten am Beispiel von König Artus	115

Katarzyna LUKAS

Grenzüberschreitungen in intersemiotischer Translation: Dieter Jüdts
Graphic Novel *Heimsuchung und andere Erzählungen von Bruno Schulz* 135

Ewelina TKACZ

Poza granicami gatunku: transformacja baśni we współczesnej literaturze
niemieckojęzycznej (Rafik Schami, Walter Moers, Elfriede Jelinek) 163

4. Granice między czasoprzestrzeniami / Grenzen zwischen Zeiträumen / Timespace borders

Paulina KASIŃSKA

The reception of *The Zone of Interest* by Martin Amis in the English,
American, German and Polish literary and critical circulation 183

Kamila ŁAPICKA

Polskie głosy w dyskusji o niemieckiej przeszłości w dwóch
inscenizacjach *Kamienia* Mariusa von Mayenburga 201

Elżbieta HURNIK

Listy Franza Kafki do Mileny Jesenskiej i Felicji Bauer.
Obszary intymności 219

Joanna ŁAWNIKOWSKA-KOPER

Granice mieszczańskiej (nie)przyzwoitości. Polska recepcja twórczości
Gabriele Wohmann i jej aktualizacja w tomie prozatorskim *Dysforia*.
Przypadki mieszczan polskich (2015) Marcina Kołodziejczyka 235

5. Przekroczenie (translacja) kultury / Überschreiten (Translation) der Kultur/ Crossing (translating) cultures

Aleksandra JACKIEWICZ

In search of a reaffirmation of one's own poetic voice through translation:
contemporary Polish poetry translated into Spanish 259

Joanna FRUŻYŃSKA

Międzykulturowy i intersemiotyczny transfer komizmu. Powieść Ericha
Kästnera *35 maja albo Jak Konrad pojechał konno do mórz południowych*
w opracowaniu graficznym Bohdana Butenki 279

Recenzje i raport pokonferencyjny / Rezensionen und Konferenzbericht / Reviews and post-conference report

Anna MAJKIEWICZ

Tożsamość – pamięć – przestrzeń w najnowszej literaturze
niemieckojęzycznej 303

Irmina MŁYNARCZYK	
(P)odpowiedzi dla tłumacza literatury dziecięcej	311
Joanna ŁAWNIKOWSKA-KOPER	
„Lilith spotyka Kalliope. Austria czyta, dyskutuje i tłumaczy” – międzynarodowa konferencja naukowa i warsztaty, Opole 10–11.04.2018	315
Noty o Autorach	321
About the Authors	329

Od redaktorek

Temat granic jest intensywnie obecny w europejskiej humanistyce. W XX wieku nowy kontekst nadały mu Wittgensteinowskie rozważania nad granicami języka (*Die Grenzen meiner Sprache bedeuten die Grenzen meiner Welt*)¹, spolaryzowały dyskursy ponowoczesności, kształtując hybrydyczny krajobraz świata kultury.

Dyskusja o granicy/granicach implikuje refleksje dotyczące jej/ich natury (substancji), funkcji i pragmatyki. Z tym założeniem wiąże się między innymi rozróżnienie między granicą naturalną i granicą stanowioną; a jeśli stanowioną – to kolejne rozważania wiodą nas w kierunku idei samej granicy. I prowokują do kolejnych pytań o to, jaka jest pierwotna funkcja granicy: czy obrona przed sferą zewnętrzną, czy może ochrona tego, czego granica strzeże w sferze wewnętrznej. A może odpowiedź stanowi konsensus obu założeń? Kolejne pytanie dotyczy odmian dynamik odpowiadających za utrzymanie autonomii sfer po obu stronach granicy, a także tych umożliwiających przejście na „drugą” stronę. W dalszej kolejności to również pytanie o sam ruch/transfer, a także oddziałujące na niego siły (dynamika – *dýnamis* – siła/władza), i o jego istotę oraz sposób ujawniania się.

Kwestia granic nieobca jest również komunikacji literackiej. Analiza tej kategorii pozwoliła Edwardowi Balcerzanowi wyróżnić cztery ich rodzaje. O istnieniu lub nieistnieniu literatury pięknej decyduje „granica bytowa”, a od innych form komunikacji międzyludzkiej oddziela ją „granica znakowa”. Istnieje też „językowa granica wewnętrzna” między językiem literackim a potocznym (pozaliterackim) i w końcu „literacka granica wewnętrzna” między twórczością najnowszą a tradycją literacką i (lub) literaturą rodzimą a obcą². Nietrudno się nie zgodzić, że także *reception studies* jest polem badań niejako stworzonym do eksploracji sposobów przekraczania

¹ Zdaniem Bogusława Wolniewicza, tłumacza i autora wstępu do polskiego wydania *Tractatus Logico-Philosophicus*, myśl austriackiego filozofa powinna być oddana w języku polskim w następujący sposób: „Granice mego języka wskazują granice mego świata”, gdyż w niemieckim *bedeuten* znaczy również ‘dać do zrozumienia’ – pośrednio, lecz stanowczo. Por. B. Wolniewicz, *Wstęp*, [do:] L. Wittgenstein, *Tractatus Logico-Philosophicus*, przeł. B. Wolniewicz, PWN, Warszawa 1970.

² E. Balcerzan, *Granice literatury, granice historii, granice granic*, „Teksty Drugie” 2004, 6, s. 12 [11–20].

literackich granic wewnętrznych literatury. Nawet jeśli o granicy nie mówi się wprost, a ma się ją jedynie na myśli, i tak rozumiemy według kategorii granicy, zdradzając zakorzenioną w nas „wyobraźnię limitatywną”, o której wspomina polski badacz.

Również autorzy artykułów w przedłożonym Państwu tomie odczytują teksty literatury niemieckojęzycznej i polskiej przez pryzmat granicy. Zanim teoretycy i historycy literatury zdradzą – w podwójnym tego słowa znaczeniu – swą „wyobraźnię limitatywną”, głos oddany został współczesnym pisarzom: Wolfgangowi Sréterowi, Radkowi Knappowi, Matthiasowi Nawratowi i Uliemu Rothfussowi, których wypowiedzi (w pierwszej części tomu) – często zaświadczające o aksjomatycznym traktowaniu granicy jako punktu wyjścia dla refleksji tożsamościowej – mają prowokować do stawiania dalszych pytań i podjęcia wielokierunkowych eksploracji.

W artykułach części drugiej granica rozpatrywana jest przez pryzmat genologiczny³ (BOŻENA BADURA), socjobiograficzny⁴ (MONIKA BEDNARZ-WÓJCIK) i społecznohistoryczny (TOBIASZ JANIKOWSKI). Problematyka transmedialności w części trzeciej jest odniesieniem dla rozważań PAULA MARTINA LANGNERA, KATARZYNY LUKAS i EWELINY TKACZ. Natomiast w tekstach części czwartej badaczki poświęciły swą uwagę recepcji poszczególnych utworów i autorom. PAULINA KASIŃSKA omawia angielski, amerykański, niemiecki i polski odbiór krytycznoliteracki *The Zone of Interest* Martina Amisa, KAMILA ŁAPICKA analizuje polskie inscenizacje *Kamienia* Mariusa von Mayenburga, ELŻBIETA HURNIK interpretuje listy Franza Kafki do Felicji Bauer i Mileny Jasenskiej, a JOANNA ŁAWNIKOWSKA-KOPER przybliży twórczość Gabriele Wohmann w kontekście prozy Marcina Kołodziejczyka. Na część piątą składają się analizy translatoologiczne (interjęzykowe i intersemiotyczne) autorstwa ALEKSANDRY JACKIEWICZ i JOANNY FRUŻYŃSKIEJ, dotyczące kultury (bez)granic. Tom zamykają recenzje aktualnych publikacji wchodzących w pole badań nad recepcją literatury oraz sprawozdanie z międzynarodowej konferencji „Lilith trifft Kalliope. Österreich liest, debattiert und übersetzt“ (10–11 kwietnia 2018, Opole).

Mając nadzieję, że wszystkie przedstawione w tomie teksty pozwolą pogłębić refleksję nad wewnętrznymi granicami literatury, a także jej substancją, funkcją, recepcją i „innovacją”⁵, życzymy udanej i inspirującej lektury!

Joanna Ławnikowska-Koper
Anna Majkiewicz

³ J. Olejniczak, *Granice w badaniach literackich*, „Anthropos” 2010, 14–15, s. 92–106.

⁴ Ibidem.

⁵ E. Balcerzan, *Granice literatury...*, s. 20.

From the editors

The issue of the borders takes a significant place in the European humanity studies. In the 20th century, it was given a new context by Wittgenstein's reflections on the borders of the language (*Die Grenzen meiner Sprache bedeuten die Grenzen meiner Welt*)¹ and was popularized by the post-modernity discourses shaping a hybrid like landscape of the world of culture. The discussion about a border/borders implies reflections on its/their nature (substance), function and pragmatics. This assumption involves, inter alia, the distinction between a natural and established border, and if it is an established one, the further considerations lead us towards the concept of the very border. They provoke subsequent questions about the primary function of a border: whether it is the defence against the external sphere, or maybe the defence of what the border guards in the internal sphere. Or maybe the answer is the consensus of both assumptions? Another question concerns the varieties of dynamics responsible for the maintenance of the autonomy of the spheres at both sides of the border, also those making the transition to the "other" side impossible. Subsequently, it is also the question about the very movement/transfer, the forces affecting it (dynamics – *dýnamis* –force/power), as well as its essence, and the way in which it is revealed. The issue of borders is also known in literary communication. The analysis of this category allowed Edward Balcerzan to distinguish four types of it. The existence or non-existence of the literature is decided by the "entity border" and it is divided from the other interpersonal communication forms by a "sign border". There is also an "internal language border" between the latest works and literary tradition and/or home and foreign literature². It is not hard to disagree that also the *reception studies* constitute a field of research in a way created to explore the ways of crossing the internal literary borders of literature. Even if the border is discussed directly, as it is only meant, and so we reason along the category of a border betraying the rooted in us "limitative imagination" mentioned by the Polish researcher.

¹ See: B. Wolniewicz, *Wstęp*, [in:] L. Wittgenstein, *Tractatus Logico-Philosophicus*, transl. B. Wolniewicz, PWN, Warszawa 1970.

² E. Balcerzan, *Granice literatury, granice historii, granice granic*, „Teksty Drugie” 2004, 6, p. 12 [11–20].

Also the authors of the papers submitted to the volume presented to you have read out the German and Polish language literature texts through the prism of the border. Before the theorists and historians of the literature reveal their “limitative imagination”, the voice belongs to the modern writers, Wolfgang Sréter, Radek Knapp, Matthias Nawrat and Uli Rothfuss, whose words (in part one of the volume) – often certifying the axiomatic treatment of the borders as a starting point of identity reflection – are to provoke asking further questions and undertake multidisciplinary exploration.

In the papers of the part two of the volume, the issue of the border is considered through the genealogical³ (BOŻENA BADURA), socio-biographical⁴ (MONIKA BEDNARZ-WÓJCIK) and socio-historical prism (TOBIASZ JANIKOWSKI).

The issue of transmedia in part three is a reference to the considerations of PAUL MARTIN LANGNER, KATARZYNA LUKAS and EWELINA TKACZ. While in the texts in part four, the researchers focus on the reception of particular works of literature and the authors. PAULINA KASIŃSKA discusses English, American, German and Polish literary criticism reception of *The Zone of Interest* by Martin Amis. KAMILA ŁAPICKA analyses the Polish staging of the *Stone* by Marius von Mayenburg, ELŻBIETA HURNIK interprets the letters of Franz Kafka to Felice Bauer and Milena Jesenská, and JOANNA ŁAWNIKOWSKA-KOPER brings closed the works of Gabriele Wohmann in the context of Marcin Kołodziejczyk’s prose. Part five comprises translation analyses (interlingual and intersemiotic) written by ALEKSANDRA JACKIEWICZ and JOANNA FRUŻYŃSKA and concerning the culture with(out) borders. The volume is closed by the reviews of the current publications within the field of research on the reception of literature and the post-conference report of “Lilith trifft Kalliope. Österreich liest, debattiert und übersetzt“ (10–11 April 2018, Opole).

Hoping that all the texts presented in this volume will make it possible to deepen the reflection on the internal borders of literature, as well as its substance, function, reception and “innovation”⁵, we wish you a successful and inspirational reading.

Joanna Ławnikowska-Koper
Anna Majkiewicz

³ J. Olejniczak, *Granice w badaniach literackich*, „Anthropos” 2010, 14–15, p. 92–106.

⁴ Ibidem.

⁵ E. Balcerzan, *Granice literatury...*, p. 20.

Noty o Autorach

Bożena Anna Badura – dr nauk hum., ukończyła germanistykę na Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie i na Uniwersytecie w Rzeszowie. W latach 2009–2010 pracowała jako Teaching Assistant w University of Virginia (USA). W roku 2013 uzyskała tytuł doktora na Uniwersytecie w Mannheim. Aktualnie jest wykładowcą i członkiem komisji egzaminacyjnej DSH na Uniwersytecie Duisburg-Essen oraz prowadzi wykłady z literatury na Volkshochschule Essen. Regularnie pisze recenzje dla „Literaturkritik.de”. Od 2014 r. prowadzi w Essen wieczory autorskie „Das Debüt im Livrés”. Zainteresowania badawcze: literatura XIX i XX wieku, germanistyka interkulturowa, teoria narracji. Wybór publikacji: *Normalisierter Wahnsinn? Aspekte des Wahnsinns im Roman des frühen 19. Jahrhunderts*, Psychosozial-Verlag, Gießen 2015; *Superbia. Hochmut und Stolz in Kultur und Literatur*, red. B.A. Badura, T.F. Kreuzer, Psychosozial-Verlag, Gießen 2014 (w tomie artykuł *Der Duft der postmodernen Gesellschaft. Hochmut und Narzissmus in Patrick Süskinds Roman „Das Parfum”*, s. 113–141). Adres mailowy: bozena_badura@yahoo.de. ORCID: 0000-0003-1248-4404.

Joanna Frużyńska – adiunkt na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Autorka monografii poświęconej dziejom powieści nielinearnej, określanej często mianem „hipertekstu” bądź „protohipertekstu”. Zainteresowana kulturą dziecięcą i literaturą popularną (zwłaszcza powieścią kryminalną); bada różne formy opowiadania. Adres mailowy: j.fruzynska@uw.edu.pl. ORCID: 0000-0002-3316-0196.

Elżbieta Hurnik – prof. zw., od roku 1987 pracuje w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Zajmuje się literaturą polską XX wieku, przede wszystkim twórczością Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i literaturą regionu Częstochowy oraz literaturą i kulturą wiedeńskiego modernizmu i jego związkami z polską kulturą. Autorka książek: *Natura w salonie mody. O międzywojennej liryce Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1995; *Maria Pawlikowska-Jasnorzewska (zarys monograficzny)*, Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”, Katowice 1999; drugie wydanie poprawione i uzupełnione 2012; *W kręgu wiedeńskiej moderny. Z zagadnień polsko-austriackich powinowactw literacko-kulturowych*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Częstochowa 2000; *W Cekanii*

i gdzie indziej. Studia i szkice o literaturze i kulturze austriackiej i polskiej, Wydawnictwo Akademii im. Jana Długosza, Częstochowa 2011. Ponadto autorka kilkudziesięciu artykułów naukowych i popularyzatorskich na temat literatury polskiej i austriackiej, współredaktorka kilku edycji „Prac Naukowych AJD. Historii i Teorii Literatury”, publikacji zbiorowych na temat dwudziestolecia międzywojennego, życia kulturalnego w Częstochowie, Haliny Poświatowskiej i Ludmiły Marjańskiej. Autorka wstępu w zbiorze, do którego dokonała wyboru wierszy: *Z częstochowskiej ziemi na „literacki Parnas”*. *Antologia wierszy Władysława Sebyły, Jerzego Lieberta, Haliny Poświatowskiej, Ludmiły Marjańskiej*, Muzeum Częstochowskie, Częstochowa 2006. Opracowała i opatrzyła wstępem zbiór listów: *Z Tobą jednym. Listy Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i Stefana Jasnorzewskiego*, Wydawnictwo W.A.B., Warszawa 2015. Adres mailowy: e.hurnik@ujd.edu.pl. ORCID: 0000-0001-7990-726X.

Aleksandra Jackiewicz – dr nauk hum. w zakresie literaturoznawstwa, wykładowca w Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego. Absolwentka studiów podyplomowych dla tłumaczy tekstów prawniczych i sądowych (sekcja hiszpańskojęzyczna) w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego. Prowadzi badania nad przekładami na języki hiszpański i galisyjski poezji polskiej XX wieku, powstałej zwłaszcza w pierwszym półwieczu. Autorka artykułów naukowych poświęconych problematyce tłumaczenia poetyckiego oraz trudnościom translatorskim, jakie niesie za sobą praca nad twórczością polskich poetów, m.in. Juliana Tuwima, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Leopolda Staffa, Kazimierzy Iłakowiczówny, Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej. Wyniki swoich badań regularnie prezentuje na międzynarodowych sympozjach i kongresach. Prowadzi zajęcia m.in. z teorii, historii i krytyki przekładu literackiego oraz tłumaczenia tekstów literackich i specjalistycznych. Przekłada współczesną poezję hiszpańską na język polski. Adres mailowy: a.jackiewicz@uw.edu.pl. ORCID: 0000-0001-8328-910X.

Tobiasz Janikowski – germanista i kulturoznawca, doktor nauk humanistycznych, pracownik naukowo-dydaktyczny Katedry Historii i Kultury Krajów Niemieckiego Obszaru Językowego Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Pracę doktorską *Die blutende Grenze. Literatur und Publizistik zur oberschlesischen Teilung (1922)* obronił na Uniwersytecie w Siegen (Niemcy). Do jego zainteresowań badawczych należą: fenomen kulturowy polsko-niemieckiego pogranicza, problem tożsamości i identyfikacji zbiorowej mieszkańców obszarów wieloetnicznych, oddziaływanie interferen-

cji kulturowej, wpływ mediów cyfrowych na przemiany społeczne i kulturowe. Adres mailowy: tobiasz.janikowski@up.krakow.pl. ORCID: 0000-0002-3374-8571.

Paulina Kasińska – mgr, anglistka, absolwentka Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, od 2017 r. słuchaczka studiów doktoranckich na kierunku literaturoznawstwo (UJD). Członkini Koła Naukowego Filozofów UJD, Studencko-Doktoranckiego Koła Naukowego Wydziału Filologiczno-Historycznego UJD, Koła Literackiego Anafora oraz wolontariuszka 15. Nocy Kulturalnej w Częstochowie. Zainteresowania badawcze: problematyka Holocaustu oraz traumy i zaburzeń posttraumatycznych w polskiej i anglojęzycznej literaturze współczesnej. Adres mailowy: paulinakasinska1@gmail.com. ORCID: 0000-0002-2393-5090.

Radek Knapp – austriacki pisarz pochodzenia polskiego, ur. w 1964 r. w Warszawie, od 1976 r. żyje i tworzy w Wiedniu. Studiował filozofię, do sukcesu temu opowiadań *Franio* (Wien 1994) podejmował różne prace zarobkowe. Kolejne utwory to powieść *Herrn Kukas Empfehlungen / Lekcje Pana Kuki* (München 1999), tom opowiadań *Papiertieger* (München, 2005), proza *Gebrauchsanweisung für Polen / Instrukcja obsługi Polski* (München u.a. 2005, wersja uzupełniona 2017), powieść *Reise nach Kalino / Podróż do Kalina* (München 2012), powieść *Der Gipfeldieb* (München 2015). Ostatnio w Paul Zsolnay Verlag/Deuticke Verlag ukazało się opowiadanie *Der Mann, der Luft zum Frühstück aß* (Wien 2017), pierwszy rozdział drukujemy w niniejszym tomie. NAGRODY: 1994 Literaturpreis des ZDF-Kulturmagazins „aspekte”, 1999/2000 Projektstipendium für Literatur des Bundeskanzleramts, 2001 Förderpreis des Adelbert-von-Chamisso-Preises.

Paul Martin Langner – dr hab., prof. UP, kierownik Katedry Historii Literatury Niemieckiej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie. Literaturoznawca, filozof, historyk teatru. Po obronie pracy doktorskiej działał jako manager projektów w Szlezwiku-Holsztynie, Berlinie i Poczdamie. Jest przewodniczącym Towarzystwa Fryderyka Hebla (Wesselburen). Obszar badań: historia literatury regionu (*area studies*), struktury narratywne i performatywne w tekstach średniowiecza, struktury nowoczesnego teatru. Najważniejsze publikacje: *Geschichte der Osterspiele (mit CD)*, [w:] *Das Havelberger Osterspiel des 15. Jahrhunderts. Rekonstruktion des mittelalterlichen Osterspiels der Prämonstratenser am Havelberger Dom*, Havelberg 2011; *Schwierige Befunde. Von den Grenzen der Beschreibung musikalisch konnotierter Männlichkeit am Beispiel der Bühnenmusik Beethovens zu Goethes Drama „Egmont“*, [w:] *Der musikalisch modellierte Mann. Interkulturel-*

le und interdisziplinäre Männlichkeitsstudien zur Literatur und Oper des 19. und frühen 20. Jahrhunderts, red. E. Saletta, B. Hindinger, Wien 2012; *Perspektiven der germanistischen Mediävistik*, [w:] *Germanistik in vielen Kulturen. Studien und Reflexionen*, red. A. Majkiewicz, K. Dahlmans, Częstochowa 2012; *Eingeschriebene Performanz. Narratologische Strukturen zur Darstellung von Bewegung in mittelalterlichen Texten*, [w:] *Anwendungsorientierte Darstellungen zur Germanistik*, red. A. Bednarowska i in., Berlin 2013; „Wir können uns ja einen neuen Satz ausdenken“ – Die Erzählung „Conrad“ von Judith Hermann aus der Perspektive von Maurice Blanchot, [w:] *Literaturwissenschaft – Raum und Medialität*, red. W. Kunicki i in., Dresden 2013; *Performative Elemente in den städtischen Gewohnheitsrechten*, [w:] *Märchen, Mythen und Moderne. 200 Jahre Kinder- und Hausmärchen der Brüder Grimm*, red. C. Brinker-von der Heyde i in., Bd. 2, Frankfurt am Main 2015; „Alles an ihr ist Natur und Wahrheit“. Skizze zur Biographie von Christine Hebbel-Enghaus (Teil 1), „Hebbel-Jahrbuch“ 2015, 70; *Der Reiz des Unbekannten im Bekannten. Zum historischen Kriminalroman Rungholts Erbe von Derek Meister (2006)*, [w:] *Facetten des Kriminalromans. Ein Genre zwischen Tradition und Moderne*, red. E. Parra-Membrives, W. Brylla, Tübingen 2015; *Wandmalereien einiger Kirchen in der südlichen Mark Brandenburg*, [w:] *Korrespondenzblatt des Vereins für niederdeutsche Sprachforschung*, Göttingen 2015; *Lust am Geld. Der Roman Der Geldkomplex von Franziska zu Reventlow als Schelmenroman*, w: *Hans Fallada und die Literatur(en) zur Finanzwelt*, red. D. Börner, A. Rudolph, „Hans-Fallada-Jahrbuch“ 2016, 7, Steffen-Verlag, Berlin 2016; *Die mittelniederdeutsche Apokalypse unter der Perspektive zisterziensischer Frömmigkeit*, [w:] *Jenseits. Eine mittelalterliche und mediävistische Imagination. Interdisziplinäre Ansätze zur Analyse des Unerklärlichen*, Ch.A. Tuczay, „Beihefte zur Mediaevistik“, Bd. 21, Peter Lang, Frankfurt am Main 2016, s. 159–169. Monografia: *Tendenzen der zeitgenössischen Dramatik*, współredakcja z A. Mirecką, Frankfurt am Main 2015. Adres mailowy: paul.langner@up.krakow.pl. ORCID: 0000-0002-2197-4192.

Katarzyna Lukas – dr, absolwentka germanistyki UAM, adiunkt w Instytucie Filologii Germańskiej Uniwersytetu Gdańskiego. Monografia: *Fremdheit – Gedächtnis – Translation: Interpretationskategorien einer kulturorientierten Literaturwissenschaft*, Berlin 2018; *Obraz świata i konwencja literacka w przekładzie. O niemieckich tłumaczeniach dzieł Adama Mickiewicza*, Wrocław 2008 (wydanie niemieckie: *Das Weltbild und die literarische Konvention als Übersetzungsdeterminanten. Adam Mickiewicz in deutschsprachigen Übertragungen*, Berlin 2009). Współredakcja pięciu tomów zbiorowych, m.in. *Translation im Spannungsfeld der „cultural turns“*, Frankfurt a.M. 2013.

Zainteresowania badawcze: translatologia, komparatystyka literacka i kulturowa, literatura polska i niemiecka w ujęciu porównawczym, problematyka pamięci kulturowej. Adres mailowy: katarzyna.lukas@wp.pl. ORCID: 0000-0003-0632-8966.

Kamila Łapicka – mgr, doktorantka w Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego; doktorantka w Instytucie Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego; teatrolog. Dyscypliny: nauki o sztuce, historia. Zakres badań: twórczość dramatopisarska i teatralna Juana Mayorgi, hiszpański dramat współczesny, dramat historyczny, współczesny teatr polski, artystyczne reprezentacje Zagłady w teatrze i filmie, wątki żydowskie we współczesnym teatrze polskim, inkwizycja hiszpańska. Najważniejsze publikacje: *La censura como instrumento del poder: „Cartas de amor a Stalin” de Juan Mayorga*, [w:] *La violencia encarnada: Representaciones en teatro y cine en el dominio hispánico*, red. O. Buczek, M. Falska, Universidad Maria Curie-Skłodowska de Lublin / Padilla Libros Editores y Libreros, Sevilla 2016, s. 129–137 ; *„La mujer de los ojos tristes” de Juan Mayorga, o el homenaje a Miguel Mihura*, [w:] *Relecturas y nuevos horizontes en los estudios hispánicos*, Vol. 2: *Teatro*, red. K. Gutkowska-Ociepa, M. Kobiela-Kwaśniewska, J. Wilk-Racieńska, Wydawnictwo UŚ, Katowice 2016, s. 33–40; *Wpływ mediów na kształt dramatu współczesnego na przykładzie utworu „El arte de la entrevista” (Sztuka przeprowadzania wywiadu) Juana Mayorgi*, [w:] *Język, Kultura, Komunikacja. Prace Komisji Nauk Filologicznych Oddziału PAN we Wrocławiu*, vol. IX, red. S. Wach, PAN, Wrocław 2016, s. 107–118; *„El Cartógrafo”: Lenguaje sin grasa, „Primer acto”*, 2017, nr 353, s. 231–234; *Filozoficzne inspiracje w twórczości Juana Mayorgi*, [w:] *Transgresja – Interdyscyplinarność – Dyskurs. Paradygmaty współczesnej neofilologii*, red. M. Doktorska, T. Skwara, S. Świetlik, Warszawa 2017, s. 65–75; *Praca postpamięci w „Kartografie” Juana Mayorgi, „Politeja”*, 2017, nr 47, s. 85–96. Adres mailowy: colendra@gmail.com. ORCID: 0000-0003-1587-3026.

Joanna Ławnikowska-Koper – dr nauk hum., adiunkt w Instytucie Filologii Obcych Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie; literaturoznawczyni; obszary badawcze: najnowsza literatura austriacka, perspektywa kulturoznawcza, recepcja literatury niemieckojęzycznej w Polsce. Autorka artykułów na temat twórczości Gabriele Wohmann, Christy Wolf, Ingeborg Bachmann, Barbary Frischmuth, Marlene Streeruwitz, Anny Mitgutsch, Arno Geigera, Ericha Hackla. Autorka monografii *Literarisierung der Familie im österreichischen Roman der Gegenwart*, Peter Lang Verlag, Frankfurt am Main 2018. Pod jej redakcją ukazały się

ostatnio tomy: *Antropologia kultury mieszczańskiej*, współredakcja z L. Rożek, Częstochowa 2016; *Współczesna recepcja literatury niemieckojęzycznej XX i XXI wieku*, „Studia Neofilologiczne”, t. 11, współredakcja z A. Majkiewicz i A. Szyndler, Częstochowa 2015; *Christa Wolfs Oeuvre. Rückblick, Einblick, Ausblick*, Częstochowa 2013; *Literarische Koordinaten der Zeiterfahrung*, współredakcja z J. Rzeszutnikiem, Wrocław – Dresden – Częstochowa 2008. Współzałożycielka i redaktor naczelna istniejącego od 2016 r. czasopisma naukowego „Transfer. Reception Studies”. Adres mailowy: j.lawnikowska-koper@ujd.edu.pl. ORCID: 0000-0001-7889-8496.

Anna Majkiewicz – dr hab., prof. UJD, zatrudniona w Instytucie Filologii Obcych Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie; literaturoznawczyni, translatolożka; obszary badawcze: najnowsza literatura niemieckojęzyczna, procesy recepcyjne w kontekście komparatystyki kulturowej, teoria i praktyka przekładu literackiego i użytkowego (pisemnego i ustnego). Autorka licznych artykułów z zakresu teorii i praktyki przekładu oraz czterech monografii: *„Właściwie jestem nieprzetłumaczalna...” O prozie Elfriede Jelinek w polskim przekładzie*, Katowice 2016; *Styl, kontekst kulturowy, gender*, Katowice 2011; *Intertekstualność – implikacje dla teorii przekładu. Wczesna proza Elfriede Jelinek*, Warszawa 2008; *Proza Günтера Grassa – interpretacja a przekład*, Katowice 2002. Pod jej redakcją ukazały się ostatnio tomy: *Współczesna recepcja literatury niemieckojęzycznej XX i XXI wieku*, „Studia Neofilologiczne”, t. 11, współredakcja z J. Ławnikowską-Koper i A. Szyndler, Częstochowa 2015; *Germanistik in vielen Kulturen. Studien und Reflexionen*, współredakcja z K. Dahlmanns, Częstochowa 2012. Założycielka i redaktor naczelna istniejącego od 2016 r. czasopisma naukowego „Transfer. Reception Studies”. Adres mailowy: a.majkiewicz@ujd.edu.pl. ORCID: 0000-0003-3901-2140.

Irmína Młynarczyk – mgr filologii polskiej oraz edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej na Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie (obecnie UJD). Jest słuchaczką studiów doktoranckich przy Uniwersytecie Humanistyczno-Przyrodniczym im. Jana Długosza w Częstochowie. Do niedawna moderatorka Dyskusyjnych Klubów Książki dla Dzieci i Młodzieży działających przy Bibliotece Publicznej im. dr. W. Biegańskiego w Częstochowie i wieloletni pracownik tej instytucji. W kręgu jej zainteresowań badawczych znajduje się literatura polska i skandynawska dla dzieci.

Matthias Nawrat – urodził się w 1979 r. w Opolu, w 1989 r. wraz z rodziną wyjechał do Bambergu. Studiował biologię w Heidelbergu i Fryburgu Bryzgowijskim oraz Creative Writing w Biel w Szwajcarii. Pracował jako niezა-

leżny dziennikarz naukowy. Jego debiutancką powieść *Wir zwei allein* opublikowało w 2012 r. wydawnictwo Nagel & Kimche w Zurychu. Kolejne powieści to *Unternehmer* (2014 r., w wydawnictwie Rowohlt w Reinbek/Hamburg), *Die vielen Tode unseres Opas Jurek* (2015) i *Diary Nowosibirsk Tagebuch* (2016, w Radius Verlag w Stuttgart). Wiosną 2019 r. Rowohlt wyda powieść *Der traurige Gast*. Autor licznych opowiadań i esejów, które ukazały się w czasopiśmie i gazetach. Mieszka w Berlinie. Nagrody: MDR-Literaturpreis 2011; Silberschweinpreis of the Lit.Cologne 2012; Residency at the Literarischen Colloquium Berlin (LCB) 2012; Literaturpreis des Kantons Bern 2012; Kelag-Preis at the Ingeborg-Bachmann-Preis 2012; Heinrich-Heine-Stipendium Lüneburg 2013; Förderpreis des Adelbert-von-Chamisso-Preis 2013; Longlist for the Deutschen Buchpreis 2014; Förderpreis Bremer Literaturpreis 2016; Alfred Döblin-Medaille der Akademie der Wissenschaften und der Literatur Mainz 2016; Longlist for the Angelus Prize for the best Central-European novel 2016. Adres mailowy: matnawrat@hotmail.com.

Uli Rothfuss – prof., kulturoznawca i pisarz, rektor Akademii Faber-Castel w Stein/Niemcy, wyższej szkoły zawodów kreatywnych; kieruje w akademii studium doskonalenia zawodowego „pisanie kreatywne i dziennikarstwo kulturowe”. Publikuje przede wszystkim powieści, sztuki teatralne i eseje. Tematy badawcze z zakresu kulturoznawstwa dotyczą punktów styecznych poetyki i nauk przyrodniczych; od dawna zajmuje się poetycką eksploracją przestrzeni. Adres mailowy: www.uli-rothfuss.de. ORCID: 0000-0002-9512-5345.

Wolfgang Sréter – urodzony w Passau, wykładowca w Wyższej Szkole Nauk Stosowanych (Hochschule für angewandte Wissenschaften, München) w Monachium, w zakresie zarządzania kulturą i sztuką. Jest również czynnym pisarzem, dramaturgiem, dziennikarzem, fotografem. Opublikował m.in. *Der falsche Fräser*, *Francesca und Massimo*, *Traglinger*, *Das Iwanbrettl*, *Der Jazzdirigent*, *Der falsche Fräser*, *Das Cabinet des Doktor Caligari*, *Minenspiel*, a ostatnio powieść *Milenas Erben* (2018). NAGRODY: Preisträger beim Kurzprosa Wettbewerb der Zeitschrift „lichtung” (1989), Preis des Landestheaters Schwaben (1999), Preisträger beim Irseer Pegasus (2005), Jungenddramatikerpreis der Stadtparkasse München für „Minenspiel” (2006). Adres mailowy: info@wolfgangsréter.de.

Ewelina Tkacz – mgr, absolwentka germanistyki, literaturoznawczyni, obecnie doktorantka (Zakład Literaturoznawstwa w Instytucie Germanistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego), była stypendystką DAAD (Niemieckiej

Centrali Wymiany Akademickiej). Jej badania koncentrują się na socjologicznych i kulturowych kontekstach interkulturowej literatury niemiecko-języcznej. Jest autorką publikacji na temat genologicznych przemian baśni oraz historyczno-literackich analiz dzieł literatury dziecięcej i młodzieżowej. Jako aktywna zawodowo lektorka językowa interesuje się również pedagogicznymi aspektami wykorzystania literatury. Adres mailowy: ewelina.tkacz4@gmail.com. ORCID: 0000-0003-2571-3157.

Monika Wójcik-Bednarz – mgr bibliotekoznawstwa i filologii germańskiej, kierownik Biblioteki Austriackiej – Österreich-Bibliothek Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Od 2015 r. słuchaczka studiów doktoranckich na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Opolskiego, specjalność literaturoznawstwo. Prowadzi badania nad problematyką pamięci kulturowej we współczesnych austriackich powieściach pokoleniowych i rodzinnych. Publikowała na temat twórczości autorów: Barbary Frischmuth, Sabine Gruber, Mai Haderlap i Arno Gaigera. Najważniejsze publikacje: *Grenzüberquerungen und Migrationsbewegungen. Fremdheits- und Integrationserfahrungen in der österreichischen, deutschen, schweizerischen und polnischen Literatur und Lebenswelt*, red. G. Jelitto-Piechulik, M. Jokiel, M. Wójcik-Bednarz, Lit Verlag, Wien 2015; seria: *Transkulturelle Forschungen an den Österreich-Bibliotheken im Ausland*, t. 12; *Italienisch-deutsche Gedächtniskonkurrenzen und integrative Identitätswürfe im Roman „Stillbach oder Die Sehnsucht“ von Sabine Gruber*, [w:] *Sprache und Identität – Philologische Einblicke*, red. E. Grotek, K. Norkowska, Berlin, Franke & Timme Verlag Für wissenschaftliche Literatur 2016, s. 57–65. (Germanistik International, Band 1); *Integration und Integrationsvorbehalte – ein schwieriger Weg zweier Migrantenfamilien einer österreichischen Kleinstadt in Barbara Frischmuths Roman „Der Sommer, in dem Anna verschwunden war“*, [w:] *„Im Liegen ist der Horizont immer so weit weg“ – Grenzüberschreitungen bei Barbara Frischmuth*, red. A. Babka, P. Clar, Sonderzahl Verlages, Wien 2016, s. 107–115; *Dämonen der Erinnerung. Kommunikatives und kulturelles Gedächtnis der Kärntner Slowenen in dem autobiographischen Roman „Engel des Vergessens“ von Maja Haderlap*, red. G. Jelitto-Piechulik, F. Księżyk, „Prace Germanistyczne” – Germanistische Werkstatt, 7, Wydawnictwo UO, Opole 2017; *Zum Umgang mit dem österreichischen Gedächtnis im Generationen- und Familienroman „Es geht uns gut“ von Arno Geiger*. „Prace Germanistyczne” = Germanistische Werkstatt 8, Wydawnictwo UO, Opole [w druku]. Adres mailowy: monika.bednarz@interia.eu. ORCID: 0000-0003-1248-4404.

About the Authors

Bożena Anna Badura, PhD – a teacher of German Language and Literature at the Duisburg-Essen University and Volkshochschule in Essen. She was a Teaching Assistant at the University of Virginia. Her doctoral thesis at the University Mannheim deals with the function of madness in the early 19th century German novels. Her research focuses on contemporary German literature, primarily, interculturality and narrative theory. Publications: *Normalisierter Wahnsinn? Aspekte des Wahnsinns im Roman des frühen 19. Jahrhunderts*, Psychosozial-Verlag, Gießen 2015; *Superbia. Hochmut und Stolz in Kultur und Literatur*, ed. B.A. Badura, T.F. Kreuzer, Psychosozial-Verlag, Gießen 2014 (*Der Duft der postmodernen Gesellschaft. Hochmut und Narzissmus in Patrick Süskinds Roman "Das Parfum"*, p. 113–141). E-mail: bozena_badura@yahoo.de. ORCID: 0000-0002-4875-689X.

Joanna Frużyńska, PhD – Assistant Professor at the Faculty of Polish Studies at the University of Warsaw. A graduate of Polish studies at UW (2003), author of a dissertation (and a book) about the history of a non-linear novel often referred to as “hypertext” or “proto-hypertext” – *Mapy, encyklopedie, fraktale. Hipertekstowe opowieści w prozie XX wieku*. Interested in children's culture and popular literature (especially the crime fiction); she explores various forms of the storytelling. E-mail: j.fruzynska@uw.edu.pl. ORCID: 0000-0002-3316-0196.

Elżbieta Hurnik – University Professor at the Institute of the Polish Philology Faculty at Jan Długosz University in Częstochowa. She deals with the 20th century Polish literature, mainly, the works of Maria Pawlikowska-Jasnorzewska and the literature of the Częstochowa region, as well as the literature and culture of Viennese modernism and its connections with the Polish culture. The author of the books: *Natura w salonie mody. O międzywojennej liryce Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1995; *Maria Pawlikowska-Jasnorzewska* (monographic outline), Wydawnictwo Naukowe “Śląsk”, Katowice 1999; second edition revised and supplemented by 2012; *W kręgu wiedeńskiej moderny. Z zagadnień polsko-austriackich powinowactw literacko-kulturowych*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Częstochowa 2000; *W Cekanii i gdzie indziej. Studia i szkice o literaturze i kulturze austriackiej i polskiej*, Wydawnictwo Akademii im. Jana Długosza, Częstochowa

2011. In addition, the author of several dozen scientific and popularizing articles on Polish and Austrian literature, co-editor of several editions of the JDU Scientific Work (History and Theory of Literature), collective publications on inter-war period, cultural life in Częstochowa, Halina Poświatowska and Ludmiła Marjańska. The author of the introduction of the collection, to which she selected the poems: *Z częstochowskiej ziemi na "literacki Parnas". Antologia wierszy Władysława Sebyły, Jerzego Lieberta, Haliny Poświatowskiej, Ludmiły Marjańskiej*, Muzeum Częstochowskie, Częstochowa 2006. She wrote the introduction to a collection of letters: *Z Tobą jednym. Listy Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i Stefana Jasnorzewskiego*, Wydawnictwo W.A.B., Warszawa 2015. E-mail address: e.hurnik@ujd.edu.pl. ORCID: 0000-0001-7990-726X.

Aleksandra Jackiewicz, PhD – holds a PhD degree in literature; a lecturer in the Institute of Iberian and Latin American Studies at the University of Warsaw. She graduated from the postgraduate studies in legal and court translation (the Spanish section) in the Institute of Applied Linguistics at the University of Warsaw. She is conducting the research of the Spanish and Galician translations of the Polish poetry of the twentieth century, with special attention paid to its first half. She has authored articles devoted to the issues of poetry translation and the difficulties in translation posed by Polish poetry, especially by the works of Julian Tuwim, Konstanty Ildefons Gałczyński, Leopold Staff, Kazimiera Hłakowiczówna, Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, and others. She presents the findings of her research during international symposia and congresses. She teaches courses in the theory, history and criticism of literary translation, as well as the translation of literary and specialized texts. She also translates contemporary Spanish poetry into Polish. E-mail: a.jackiewicz@uw.edu.pl. ORCID: 0000-0001-8328-910X.

Tobiasz Janikowski, PhD – a germanist and culture expert, lecturer at the Faculty of History and Culture of the German Language Area at the Pedagogical University of Cracow. Doctoral dissertation *Die blutende Grenze. Literatur und Publizistik zur oberschlesischen Teilung* (1922) defended at the University of Siegen (Germany). His research interests include: the cultural phenomenon of the Polish-German borderland, the problem of identity and collective identification of residents of multiethnic areas, the impact of cultural interference, the impact of digital media on social and cultural changes. E-mail: tobiasz.janikowski@up.krakow.pl. ORCID: 0000-0002-3374-8571.

Paulina Kasińska, M.A. – an English philologist, graduated from Jan Długosz University in Częstochowa, a PhD candidate majoring in literary studies (UJD); since 2017, a member of a Philosophers' Scientific Club of JDU and Student and Doctoral Scientific Club of the Philological and Historical Faculty, a volunteer during 15. Cultural Night in Częstochowa. Research interests: the Holocaust issues, trauma and post-traumatic stress disorders in contemporary Polish and English literature. E-mail: paulinakasinska1@gmail.com. ORCID: 0000-0002-2393-5090.

Radek Knapp – an Austrian writer of Polish descent, born in Warsaw in 1964; since 1976, he has been living and writing in Vienna. He studied philosophy, took up many various jobs until the first success of his short stories collection, titled *Franio* (Wien 1994). His successive works are, the novel *Herrn Kukas Empfehlungen / Lekcje Pana Kuki* (München 1999), short stories collection *Papiertieger* (München 2005), prose *Gebrauchsanweisung für Polen / Instrukcja obsługi Polski* (München u.a. 2005, amended version 2017), novels *Reise nach Kalino/Podróż do Kalina* (München 2012) and *Der Gipfeldieb* (München 2015). Recently, a short story *Der Mann, der Luft zum Frühstück aß* (Wien 2017) was published by Paul Zsolnay Verlag / Deuticke Verlag the first chapter of which has been printed in this volume. Awards: 1994 Literaturpreis des ZDF-Kulturmagazins "aspekte", 1999/2000 Projektstipendium für Literatur des Bundeskanzleramts, 2001 Förderpreis des Adelbert-von-Chamisso-Preises.

Paul Martin Langner, PhD – University Professor of the History of German Literature at the Pedagogical University of Cracow (since 2003). Studied History of Literature, Philosophy and History of Theatre in Münster and Berlin; after his doctorate, he worked as an organizer and manager of cultural projects and organizations in Schleswig-Holstein, Berlin and Potsdam, President of the Friedrich Hebbel Society (Wesselburen). His main research areas are: *area studies* in the history of literature, narrative and performative structures of medieval texts, structures of modern drama and studies on selected authors of the recent past. Significant important publications: *Geschichte der Osterspiele (mit CD)*, [in:] *Das Havelberger Osterspiel des 15. Jahrhunderts. Rekonstruktion des mittelalterlichen Osterspiels der Prämonstratenser am Havelberger Dom*, Havelberg 2011; *Schwierige Befunde. Von den Grenzen der Beschreibung musikalisch konnotierter Männlichkeit am Beispiel der Bühnenmusik Beethovens zu Goethes Drama "Egmont"*, [in:] E. Saletta, B. Hindinger, *Der musikalisch modellierte Mann. Interkulturelle und interdisziplinäre Männlichkeitsstudien zur Literatur und Oper des 19. und frühen 20. Jahrhunderts*, Wien, 2012; *Perspektiven der ger-*

manistischen Mediävistik, [in:] *Germanistik in vielen Kulturen. Studien und Reflexionen*, ed. A. Majkiewicz, K. Dahlmanns, Czestochowa 2012; *Eingeschriebene Performanz. Narratologische Strukturen zur Darstellung von Bewegung in mittelalterlichen Texten*, [in:] *Anwendungsorientierte Darstellungen zur Germanistik*, ed. A. Bednarowska et al., Berlin 2013; "Wir können uns ja einen neuen Satz ausdenken" – Die Erzählung "Conrad" von Judith Hermann aus der Perspektive von Maurice Blanchot, [in:] *Literaturwissenschaft – Raum und Medialität*, ed. W. Kunicki et al., Dresden 2013; *Performative Elemente in den städtischen Gewohnheitsrechten*, [in:] *Märchen, Mythen und Moderne. 200 Jahre Kinder- und Hausmärchen der Brüder Grimm*, ed. C. Brinker-von der Heyde et al., Frankfurt am Main 2015, Bd. 2; "Alles an ihr ist Natur und Wahrheit". Skizze zur Biographie von Christine Hebbel-Enghaus (Teil 1), "Hebbel-Jahrbuch" 2015, 70; *Der Reiz des Unbekannten im Bekannten. Zum historischen Kriminalroman Rungholts Erbe von Derek Meister (2006)*, [in:] *Facetten des Kriminalromans. Ein Genre zwischen Tradition und Moderne*, ed. E. Parra-Membrives, W. Brylla, Tübingen 2015; *Wandmalereien einiger Kirchen in der südlichen Mark Brandenburg*, [in:] *Korrespondenzblatt des Vereins für niederdeutsche Sprachforschung*, Göttingen 2015; *Lust am Geld. Der Roman Der Geldkomplex von Franziska zu Reventlow als Schelmenroman*, [in:] *Hans Fallada und die Literatur(en) zur Finanzwelt*, ed. D. Börner, A. Rudolph, „Hans-Fallada-Jahrbuch“ 2016, 7, Steffen-Verlag, Berlin 2016; *Die mittelniederdeutsche Apokalypse unter der Perspektive zisterziensischer Frömmigkeit*, [in:] *Jenseits. Eine mittelalterliche und mediävistische Imagination. Interdisziplinäre Ansätze zur Analyse des Unerklärlichen*, Ch.A. Tuczay, "Beihefte zur Mediaevistik", Bd. 21, Peter Lang, Frankfurt am Main 2016. Book: *Tendenzen der zeitgenössischen Dramatik*, co-edited with A. Mirecka, Frankfurt am Main 2015. E-mail: paul.langner@up.krakow.pl. ORCID: 0000-0002-2197-4192.

Katarzyna Lukas, M.A. and Ph.D. studies at the Adam Mickiewicz University in Poznań, Institute of German Studies; Assistant Professor at the University of Gdańsk, Institute of German Studies. Monographs: *Fremdheit – Gedächtnis – Translation: Interpretationskategorien einer kulturorientierten Literaturwissenschaft*, Berlin 2018; *Obraz świata i konwencja literacka w przekładzie. O niemieckich tłumaczeniach dzieł Adama Mickiewicza* [World image and literary convention in translation. On Adam Mickiewicz's works in German translations], Wrocław 2008 (German edition: *Das Weltbild und die literarische Konvention als Übersetzungsdeterminanten. Adam Mickiewicz in deutschsprachigen Übertragungen*, Berlin 2009). Co-editor of five collections of scholarly papers, i.a. *Translation im Spannungsfeld der "cultural turns"*, Frankfurt am Main 2013. Research interests: translation

studies, comparative literature and culture studies, Polish and German literature from a comparative perspective, memory studies. E-mail: katarzyna.lukas@wp.pl . ORCID: 0000-0003-0632-8966.

Kamila Łapicka, M.A. – a PhD student, Institute of Iberian and Latin American Studies, University of Warsaw; PhD student, Institute of History, University of Warsaw; teatrologist. Scientific disciplines: Art Studies, History. Research areas: Juan Mayorga's playwriting and theatre work, contemporary Spanish drama, historical drama, contemporary Polish theatre, Artistic representations of the Holocaust in Theatre and Film, Jewish themes in contemporary Polish theatre, Spanish Inquisition. Important publications: *La censura como instrumento del poder: "Cartas de amor a Stalin" de Juan Mayorga*, [in:] *La violencia encarnada: Representaciones en teatro y cine en el dominio hispánico*, eds. O. Buczek, M. Falska. Universidad Maria Curie-Skłodowska de Lublin / Padilla Libros Editores y Libreros, Sevilla 2016, p. 129–137; *"La mujer de los ojos tristes" de Juan Mayorga, o el homenaje a Miguel Mihura*, [in:] *Relecturas y nuevos horizontes en los estudios hispánicos*, Vol. 2: *Teatro*, eds. K. Gutkowska-Ociepa, M. Kobiela-Kwaśniewska, J. Wilk-Racięska. Wydawnictwo UŚ, Katowice 2016, p. 33–40; *Wpływ mediów na kształt dramatu współczesnego na przykładzie utworu "El arte de la entrevista" (Sztuka przeprowadzania wywiadu) Juana Mayorgi*, [in:] *Język, Kultura, Komunikacja*, Prace Komisji Nauk Filologicznych Oddziału PAN we Wrocławiu Vol. IX, ed. S. Wach. PAN, Wrocław 2016, p. 107–118; *"El Cartógrafo": Lenguaje sin grasa, "Primer acto"* 2017, No. 353, p. 231–234; *Filozoficzne inspiracje w twórczości Juana Mayorgi*, [in:] *Transgresja – Interdyscyplinarność – Dyskurs. Paradygmaty współczesnej neofilologii*, eds. M. Doktorska, T. Skwara, S. Świetlik, Instytut Germanistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2017, p. 65–75; *Praca postpamięci w "Kartografie" Juana Mayorgi*, "Politeja" 2017, No. 47, p. 85–96. E-mail: colendra@gmail.com. ORCID: 0000-0003-1587-3026.

Joanna Ławnikowska-Koper, PhD – Assistant Professor at the Institute of Foreign Languages of Jan Długosz University in Częstochowa; literary scholar; research areas: the latest Austrian literature, cultural studies perspective, reception of German language literature in Poland. The author of articles on the works of Gabriele Wohmann, Christa Wolf, Ingeborg Bachmann, Barbara Frischmuth, Marlene Streeruwitz, Anna Mitgutsch, Arno Geiger, and Erich Hackl. The author of the monograph *Literarisierung der Familie im österreichischen Roman der Gegenwart*, published by Peter Lang Verlag, Frankfurt am Main 2018. Recently, the following volumes have been published: *Antropologia kultury mieszczańskiej*, co-edited with L. Rożek,

Częstochowa 2016; *Współczesna recepcja literatury niemieckojęzycznej XX i XXI wieku*, „Studia Neofilologiczne”, vol. 11, co-edited together with A. Majkiewicz and A. Szyndler, Częstochowa 2015; *Christa Wolfs Œuvre. Rückblick, Einblick, Ausblick*, Częstochowa 2013; *Literarische Koordinaten der Zeiterfahrung*, co-edited with J. Rzeszutnik, Wrocław – Dresden – Częstochowa 2008. Co-founder and editor-in-chief of a scientific journal “Transfer. Reception Studies”. E-mail address: j.lawnikowska-koper@ujd.edu.pl. ORCID: 0000-0001-7889-8496.

Anna Majkiewicz, PhD – University Professor employed at the Institute of Foreign Languages of Jan Długosz University in Częstochowa, specializing in literature and translation studies; research areas: latest German language literature, reception processes in the context of cultural comparative studies, theory and practice of literary and utility translation (written and oral). The author of numerous articles from the range of theory and practice of translation and four monographs: *“Właściwie jestem nieprzetłumaczalna...”*. *O prozie Elfriede Jelinek w polskim przekładzie* [On the prose of Elfriede Jelinek in Polish translation], Katowice 2016; *Styl, kontekst kulturowy, gender* [Style, cultural context, gender], Katowice 2011; *Intertekstualność – implikacje dla teorii przekładu. Wczesna proza Elfriede Jelinek* [Intertextuality – implications on the theory of translation. Early prose of Elfriede Jelinek], Warszawa 2008; *Proza Güntera Grassa – interpretacja a przekład* [Günter Grass’ prose – interpretation versus translation], Katowice 2002. Recently co-edited two volumes: *Współczesna recepcja literatury niemieckojęzycznej XX i XXI wieku* [Contemporary reception of German language literature of the 19th and 20th century], „Studia Neofilologiczne”, vol. 11, co-edited together with J. Ławnikowska-Koper and A. Szyndler, Częstochowa 2015; *Germanistik in vielen Kulturen. Studien und Reflexionen* Katowice 2016, co-edited with K. Dahlmanns, Częstochowa 2012. The founder and editor-in-chief of the scientific journal “Transfer. Reception Studies”. E-mail address: a.majkiewicz@ujd.edu.pl. ORCID: 0000-0003-3901-2140.

Irmina Młynarczyk, M.A. – a Polish philologist, graduated from Jan Długosz University in Częstochowa, a PhD candidate majoring in literary studies (UJD). Until recently, a moderator of a Book Review Club for Children and Youth acting under the auspices of the Public Library in Częstochowa and a longtime employee of this institution. Her research areas comprise Polish and Scandinavian literature for children.

Matthias Nawrat – was born in 1979 in Opole and moved with his family to Bamberg in 1989. He studied Biology in Heidelberg and Freiburg im Breisgau and Creative Writing in Biel in Switzerland. He worked as a freelance science journalist. His debut novel, *Wir zwei allein*, was published in 2012 by Nagel & Kimche in Zürich and was followed by the novel *Unternehmer* published in 2014 by Rowohlt in Reinbek/Hamburg along with the novel *Die vielen Tode unseres Opas Jurek* in 2015. In 2016, he published the Diary *Nowosibirsk Tagebuch* in the Radius Verlag in Stuttgart. In spring 2019, the novel *Der traurige Gast* will be published by Rowohlt. He wrote several short stories and essays for magazines and newspapers. He lives in Berlin. Awards: MDR-Literaturpreis 2011; Silberschweinpreis of the Lit.Cologne 2012; Residency at the Literarische Colloquium Berlin (LCB) 2012; Literaturpreis des Kantons Bern 2012; Kelag-Preis at the Ingeborg-Bachmann-Preis 2012; Heinrich-Heine-Stipendium Lüneburg 2013; Förderpreis des Adelbert-von-Chamisso-Preis 2013; Longlist for the Deutschen Buchpreis 2014; Förderpreis Bremer Literaturpreis 2016; Alfred Döblin-Medaille der Akademie der Wissenschaften und der Literatur Mainz 2016; Longlist for the Angelus Prize for the best Central-European novel 2016. E-mail address: matnawrat@hotmail.com.

Uli Rothfuss – Professor, a cultural scientist and writer, rector of the Faber-Castell-Academy in Stein, Germany, a university institution for creative professions; he is the leader of a programme of continuous studies in “literary writing and cultural journalism” at the Academy. He has published mainly novels, theatre plays and essays, his main focus in research is in the field of cultural sciences, the meeting points of poetics and natural sciences, for a longer time he has been occupied with poetic space research. E-mail address: www.uli-rothfuss.de. ORCID: 0000-0002-9512-5345.

Wolfgang Sréter M.A., Doc. – born in Passau, is an active journalist, writer and photographer, currently employed at the University of Applied Sciences (Hochschule für angewandte Wissenschaften) in Munich teaching culture and arts management. His publications include: *Der falsche Fräser*, *Francesca und Massimo*, *Traglinger*, *Das Iwanbrettl*, *Der Jazzdirigent*, *Der falsche Fräser*, *Das Cabinet des Doktor Caligari*, *MinenSpiel*, and last novel *Milenas Erben* (2018). Awards: Preisträger beim Kurzprosawettbewerb der Zeitschrift “lichtung” (1989), Preis des Landestheaters Schwaben (1999), Preisträger beim Irseer Pegasus (2005), Jungenddramatikerpreis der Stadtsparkasse München für “MinenSpiel” (2006). E-mail address: info@wolfgangstreter.de.

Ewelina Tkacz, M.A. – a germanist, literary scholar, PhD candidate at the Jagiellonian University (Department of Literary Studies, Institute of German Studies), DAAD (The German Academic Exchange Service) scholarship holder. Her research interests focus mainly on the intercultural German literature and its sociocultural contexts. She has published articles on genealogical transformations of fairy tales and historical literary analyses of children's and young adult literature. As a professional language teacher, she is also interested in pedagogical aspects of literature. E-mail: ewelina.tkacz4@gmail.com). ORCID: 0000-0003-2571-3157

Monika Wójcik-Bednarz, M.A. – Master's degree in library science and German Philology, Head of the Austrian Library – Österreich-Bibliothek of the Voivodeship Public Library in Opole. Since 2015, she has been a student of PhD studies at the Faculty of Philology at the University of Opole, specializing in literature studies. She conducts research on the issue of cultural memory in contemporary Austrian generational and family novels. She has published articles on the oeuvre of numerous authors, among others: Barbara Frischmuth, Sabine Gruber, Maja Haderlap and Arno Geiger. List of important publications: *Grenzüberquerungen und Migrationsbewegungen. Fremdheits- und Integrationserfahrungen in der österreichischen, deutschen, schweizerischen und polnischen Literatur und Lebenswelt*, ed. G. Jelitto-Piechulik, M. Jokiel, M. Wójcik-Bednarz, Lit Verlag, Wien 2015; Seria: *Transkulturelle Forschungen an den Österreich-Bibliotheken im Ausland*, V. 12; *Italienisch-deutsche Gedächtniskonkurrenzen und integrative Identitätsentwürfe im Roman "Stillbach oder Die Sehnsucht" von Sabine Gruber*, [in:] *Sprache und Identität – Philologische Einblicke*, ed. E. Grotek, K. Norkowska, Berlin, Franke&Timme Verlag Für wissenschaftliche Literatur 2016, p. 57–65 (Germanistik International, Band 1); *Integration und Integrationsvorbehalte – ein schwieriger Weg zweier Migrantenfamilien einer österreichischen Kleinstadt in Barbara Frischmuths Roman "Der Sommer, in dem Anna verschwunden war"*, [in:] *"Im Liegen ist der Horizont immer so weit weg" – Grenzüberschreitungen bei Barbara Frischmuth*, ed. A. Babka, P. Clar, Sonderzahl Verlages, Wien 2016, p. 107–115; *Dämonen der Erinnerung. Kommunikatives und kulturelles Gedächtnis der Kärntner Slowenen in dem autobiographischen Roman "Engel des Vergessens" von Maja Haderlap*, ed. G. Jelitto-Piechulik, F. Księżyk, "Prace Germanistyczne" – Germanistische Werkstatt, 7, Wydawnictwo UO, Opole 2017; *Zum Umgang mit dem österreichischen Gedächtnis im Generationen- und Familienroman "Es geht uns gut" von Arno Geiger*, "Prace Germanistyczne" = Germanistische Werkstatt 8, Wydawnictwo UO, Opole [in print]. E-mail: monika.bednarz@interia.eu. ORCID: 0000-0003-1248-4404.